

Odosielateľ:

Láska, sex a nežnosti

- ako rodičia so svojimi tínedžermi (ne)vedia spolu komunikovať

Napriek dostatku a ba až pretlaku informácií o láske a sexe, majú mladí ľudia stále nedostatky vo vedomostiach v oblasti sexuálnej výchovy. Odtabuizovanie tejto témy v médiách a voľný prístup k necenzurovanému obsahu na internete umožňuje mladým ľuďom dostať sa k akýmkoľvek informáciám. Je už na nich a ich výchove, aký postoj vedú k danému obsahu zaujať a ako vedú informácie spracovať. To, že tento pretlak nie vždy zvládajú, dokazuje viacero neslávne známych videí s erotickým obsahom, ktoré vznikli na slovenských základných školách v nedávnej minulosti. Rozmach sociálnych sietí taktiež nesie vysoké riziká pre dospievajúcu mládež, no dnes nie sú výnimkou ani 7-ročné deti užívajúce Facebook bez dozoru rodičov. V prostredí internetu sa majú možnosť zoznámiť s kýmkoľvek a od nevinného chatovania je už len krôčik k osobným stretnutiam, ktoré môžu skončiť aj ťažkou traumou.

Informácií veľa, efekt slabý?

Realita ukazuje, že informácií o sexuálnej výchove a spôsoboch ochrany pred neželaným otehotnením stále nie je dostatok, resp. že nerezonujú dostatočne. **Podľa nedávneho výskumu na Slovensku z 1000 dievčat vo veku od 15 do 19 rokov porodí 24 z nich.** Len pre porovnanie s ostatnými európskymi krajinami, v danej vzorke 1000 žien

vidujú Švajčiari a Holanďania po 5 pôrodov, Španieli a Taliani po 6 pôrodov, Švédci, Dáni a Fíni 7-8 a Nemci registrujú 11 pôrodov. Čo sa našich najbližších susedov týka, tak v Česku z 1000 žien vo v danej vekovej kategórii otehotnelo 17 žien, v Rakúsku 12, v Poľsku 16 a na Ukrajine 38 (kompletná tabuľka sa nachádza na konci textu).

Alarmujúci je aj fakt, že sa znižuje veková hranica pohlavného života. Negatívom v spoločnosti je tiež nedostatočná komunikácia zo strany rodičov, ale aj škôl, kde sexuálna výchova nie je samostatný predmet. Práve v období prázdnin je dôležité, aby rodičia komunikovali so svojimi tínedžermi na tému lásky, sexu a ochrany voči neplánovanému tehotenstvu. Je dôležité im vysvetliť, čo vlastne láska je, ako ju prežívame, čo nám láska prináša.

Čo na to sexuológ MUDr. Dezider Timko

„Úvodom je potrebné skonštatovať, že všetky známe kultúry sa snažia tak alebo onak podriaďiť ľudské sexuálne správanie určitým mravným a právnym normám. Ak sa stane z nejakej oblasti tajomstvo sprevádzané maximálnym mlčaním, potom len veľmi málo jedincov je schopných toto tajomstvo narušiť. Hlavným negatívnym výsledkom takéhoto postoja je nedostatočná znalosť ľudí o základoch anatómie a fyziológie pohlavných orgánov, ako aj o mieste sexuality v ľudskom živote. Liberálny prístup k sexu vychádza z toho, že len všestranne informovaný a poučený človek dokáže správne hodnotiť všetko negatívne a pozitívne, čo sex v živote znamená. A len takýto človek sa správa sexuálne zodpovedne.

Zatiaľ čo otázka sexuálnej výchovy dospelých je vecou predovšetkým každého jedinca a záležitosťou jeho slobodnej voľby, u dieťaťa a mládeže tomu tak určite nie je. Pretože deti samé nemôžu rozhodovať o tom, ako a kedy majú byť o sexualite poučené, je sexuálna výchova na školách veľká priorita. Ale pretože na školách absolútne absentuje sexuálna výchova, tak tento problém zostáva na pleciach rodičov. Sexuálnu výchovu je potrebné chápať ako komplexnú výchovu smerujúcu k vytvoreniu predpokladov pre správne správanie sa vo všetkých oblastiach sexuálne motivovaného správania, a to nielen uskutočňovanie pohlavného spojenia, ale tiež komplexnú problematiku manželstva a rodiny. Teda nesmie ísť o výuku techniky pohlavného spojenia pred manželstvom, ale musí to byť výchova k dobrým vzťahom,“ konštatuje sexuológ MUDr. Dezider Timko.

Názor gynekológa MUDr. Jozefa Španku

Súčasťou spoločnej diskusie medzi rodičom a jeho dospelým dieťaťom by mali byť tiež témy, ako napríklad potreba vzájomnej komunikácie a zodpovednosti medzi partnermi, dôležitosť ochrany pred sexuálne prenosnými chorobami, formy antikoncepcie,

predchádzanie neželanému tehotenstvu a pod. Nezodpovedný prístup mladých ľudí v sexuálnej oblasti sa môže eliminovať najmä vzájomnou komunikáciou medzi rodičom a tínedžerom a dostatkom odborných informácií. „*Kedže absentuje sexuálna výchova na školách všetkých stupňov, resp. nie je na dostatočnej úrovni a zároveň úroveň vedomostí z oblasti sexuality, antikoncepcie a sexuálne prenosných chorôb je u rodičov pomerne slabá -všetko stojí a padá na tom, či dievča alebo mladá žena navštívi pred plánovaným začiatkom sexuálneho života gynekológa alebo nie. Tiež dievčatá, ktoré už majú prvé sexuálne skúsenosti, by mali navštíviť gynekológa. Len od odborníka môžu dostať naozaj adekvátne informácie, ktoré požadujú, ako aj rady a odporúčania po všetkých stránkach. Takto môžeme eliminovať počet neželaných tehotenstiev a potratov na minimum, podobne dobrou informovanosťou tiež minimalizujeme výskyt sexuálne prenosných chorôb. Veľmi vhodné by bolo, aby pri prvých návštevách u gynekológa bol aj stály sexuálny partner,*“ hodnotí a odporúča MUDr. Jozef Španka.

Vedia matky skutočne viac ako ich dcéry?

V rámci 11. kongresu Európskej antikoncepcnej spoločnosti a Reprodukčného zdravia v Haagu v máji tohto roku boli prezentované výstupy z prieskumu zameraného na vnímanie sexuálneho správania a užívania antikoncepcie medzi matkami a ich dcérami vo veku od 15 do 24 rokov. Výskum, počas ktorého boli osobitne oslovené matky a dcéry, bol realizovaný na vzorke 314 domácnostiach v auguste 2008.

Z výskumu vyplynuli nasledovné rozdiely:

- Kým až 76 % dcér pri prvom sexuálnom styku použilo efektívnu antikoncepciu a 5 % prirodzenú antikoncepcnú metódu, generácia ich matiek použila v 29 % prípadov efektívnu antikoncepciu a v 17 % prípadov prirodzenú antikoncepcnú metódu.
- O spôsobe ochrany ešte pre užívaním antikoncepcie diskutovalo s matkami 48 % dcér. Pri komunikácii odborníkov s matkami až 66 % z nich uviedlo, že túto diskusiu s dcérami absolvovali a v 28 % prípadov podľa matiek dcéry nespolupracovali..
- Dievčatá, ktoré sa s matkami o sexe bavili, túto diskusiu hodnotili kladne v 52 % prípadov. Predmetom spoločnej diskusie boli v 22 % prípadov varovania matiek, v 10 % prípadov odporúčania návštevy gynekológa, v 13 % prípadov mali matky v danej veci negatívny postoj
- Nadpolovičná väčšina dcér, ktoré s matkami tému ochrany nepreberali, ako dôvod uviedla, že sa necítili také blízke...
- Päťina dcér uviedla, že pochádza z nábožensky cítiacej rodiny alebo má konzervatívnych rodičov, 10 % sa obávali reakcie rodičov (najmä otca) a 8 % dievčat sa hanbilo.
- Dcéry, ktoré sa s matkami o spôsobe ochrany voči neželanému tehotenstvu nebavili, boli v danej vekovej kategórii skôr mladšie, s menšou užívatelnosťou hormonálnej antikoncepciu a mierne vyšším percentom výskytu umelých potratov.

- Odpovede matiek a dcér v danom výskume o ochrane proti neželanému tehotenstvu sa vo svojej vecnej podstate zhodovali v 2/3 prípadov

Manuál komunikácie rodičov s deťmi o sexe a vzťahoch

Sexuológ MUDr. Timko odporúča pri komunikácii rodičov s deťmi na tému vzťahov a sexuality postupovať absolútne nenásilne, ale systematicky od šiestich až siedmich dieťaťa zvažujúc pritom vysoko individuálny prístup:

- Dieťaťu vo veku od 6-10 rokov vysvetliť rozdiel medzi pohlaviami, komu sa dieťa narodí, každý človek má otca a matku, nebezpečenstvo falošných priateľov
- Dieťa vo veku 11-12 rokov: stavba a funkcie pohlavných orgánov, menštruácia, nočná polúcia, oplodnenie, tehotenstvo, pôrod. Niektoré telesné a duševné prejavy dospievania vrátane masturbácie
- Vek 12-14 rokov: telesné a duševné prejavy dospelosti, priateľstvo, správanie sa muža a ženy k sebe navzájom, pohlavný pud a dôvody pohlavnej zdržanlivosti, antikoncepcia, sexualita a alkohol resp. drogy

„Táto diskusia rodičov s deťmi nie je jednoduchá a nie každý rodič dokáže zvládnuť túto problematiku, a teda problém nie je vyriešený. Jednoznačne chýba sexuálna výchova na školách, napríklad v Írsku sa vychádza z toho, že sexuálna výchova je záležitosť rodinná, ale ak chcú školy sexuálnu výchovu zaradiť do učebných osnov, právne predpisy im v tom nebránia,“ komentuje situáciu sexuológ MUDr. Dezider Timko

Ako vidia tínedžeri na Slovensku lásku , sex a vecí s nimi súvisiace :

Prieskum bol realizovaný na vzorke 245 študentov vo veku 15 – 18 rokov počas projektu Teens # Kids v roku 2009, ktorého cieľom bolo šírenie osvedy v oblasti plánovaného rodičovstva formou interaktívnych prednášok sexuológa a gynekológa, ktoré prebehli na 13 stredných školách po celom Slovensku

- 80 % respondentov prieskumu si myslí, že láska určite existuje, bez lásky sa určite žiť nedá
- Až 11 % tínedžerov súhlasí s názorom, že neexistuje láska bez sexu
- 12 % mladých ľudí uviedlo, že ľudia už dnes lásku, tú pravú nepoznajú
- 44 % si myslí, že existuje sex bez lásky
- Až 18% respondentov uviedlo, že sa nechráni pred sexuálne prenosnými chorobami
- 72 tínedžerov súhlasí s názorom, že partner by sa mal podieľať na partnerkinej antikoncepcii

Tabuľka: Počet pôrodov na 1000 žien vo veku 15 –19 rokov – 2002. UNFPA , State of World Population 2003, aktualizované v roku 2007

Krajina	Pôrodnosť v tínedžerskom veku na 1000 žien vo veku 15-19 rokov
---------	--

 South Korea	3
 Japan	4
 China	5
 Switzerland	5
 Netherlands	5
 Spain	6
 Singapore	6
 Italy	6
 Sweden	7
 Denmark	7
 Slovenia	8
 Finland	8
 Luxembourg	9
 France	9
 Belgium	9
 Greece	10
 Cyprus	10
 Norway	11
 Germany	11
 Malta	12
 Austria	12
 Ireland	15
 Poland	16
 Canada	16
 Australia	16
 Albania	16
 Portugal	17
 Israel	17
 Czech Republic	17

Krajina	Pôrodnosť v tínedžerskom veku na 1000 žien vo veku 15-19 rokov
---------	--

 Iceland	19
 Croatia	19
 United Kingdom	20
 Hungary	21
 Bosnia and Herzegovina	23
 Slovakia	24
 Latvia	24
 Lithuania	26
 Estonia	26
 New Zealand	27
 Belarus	27
 Russia	30
 Georgia	33
 Macedonia	34
 Armenia	34
 Romania	37
 Ukraine	38
 Saudi Arabia	38
 Bulgaria	41
 Chile	44
 Brazil	45
 United States	53
 Indonesia	55
 Mexico	64
 South Africa	66
 India	73
 Nigeria	103
 Niger	233

Pre detailnejšie informácie prosím kontaktujte:

Mgr. Lele Zemanová,
Bayer spol.s.r.o., Bayer Schering Pharma, Obchodná 2, 811 06 Bratislava,
tel.:+421 2 59 20 33 21, fax: +421 2 59 20 33 34,
e-mail: lele.zemanova@bayerhealthcare.com

Informácie pre médiá: :

Zuzana Bachratá • Tel: 02/ 555 77 081 • Mobil: 0911 812 380 • zuzana.bachrata@vyv.sk
Dana Pohlodová • Tel: 02/ 555 77 081 • Mobil: 0903 244 421 • dana.pohlodova@vyv.sk